

SARS e tlhokofatša intasteri yeo e sego molaong ya manaka a tšhukudu

Tshwane, 22 Setemere 2022 - Go ya le tebo ya leano la yona la go thatafaletša le go lefiša dikotlo tša godimo go bao ba amanago le ditiragalo tša go se obamele, dikarolo tše mmalwa tša ditsebi tše di kgethegilego ka go Ditirelo tša Motšhelo tša Afrika Borwa (SARS) di tsepeletše go dinyakišišo tša oditi ya motšhelo tše di nepilego go balefela motšhelo bao ba gononelwago go se obamele, badiragatši le banolofatši bao ba hlegago thwii goba e sego thwii go tšwa go efogo ya motšhelo le kelelo ya tšhelete yeo e sego molaong go tšwa go bosenyi bja diphoofolo tša naga.

Morago ga tatelano ya ditshepetšo tša dithupišo tše mmalwa tša tiišetšo ya molao yeo e theilwego ka go Kgoro ya Dinyakišišo tša Bosenyi bja Pele (Hawks), *Wildlife Trafficking Section*, Yuniti ya SAPS ya Mešomo e Kgethegilego le Tiišetšo, *Counter Intelligence*, *Asset Forfeiture Unit*, *SANParks*, *SANParks*, Kgoro ya Merero ya Tikologo, Kgoro ya Taolo ya Botšhotšhisi bja Setšhaba le *SARS Specialised Debt and Customs Dog Detector* di dirile dipuruputšo gomme di dirile ditshwaro go dithoto tše 11 tša go fapana tša praebete le dikgwebo tša dithoto tše di sepetšwago ke batho ka noši bao ba amanago le go efoga motšhelo le thekišo yeo e sego molaong ya diphoofolo tša naga.

Ditshwaro tše mmalwa di dirilwe go akaretša maloko a SAPS ao a sa lego mošomong gammogo le amogwa ga dithoto le kheše yeo e dirišitšwego go ditshepetšo tše tša bosenyi. Kgoro ya Dinyakišišo tša Bosenyi bja Pele e šupeditše palo ya ditheraka le difatanaga tše di gononelwago go ka ba di utswitšwe.

Dipoelo tša dinyakišišo tša motšhelo di laeditše katlego ya go tsebalega ya go akaretša khwetšo ya semolao, ditshepetšo tša selegae le ditefišo tša bosenyi kgatphanong le digongwana tša bosenyi tše di amanago le thekišo yeo e sego molaong ya diphoofolo tša naga go akaretša go utswa ga ditšhukudu. Magato a semolao ao a dirilwego ke SARS kgatphanong le maloko a sehlopha sa digongwana tša bosenyi a akaretša, kamogo le go lahlegelwa ka dipoelo tša bosenyi.

Go kgona go dira tiišetšo ya magato a kamano ya tshelo ya mellwane SARS e tšwelapele go rerišana ka kaonafatšo ya tirišano le dietšensi tša moše tša ditšhabatšhaba tša motšhelo le khasetomo gammogo le tirišanommogo le INTERPOL, *World Customs Organization (WCO)*, *OCED Task Force on Tax Crimes (TFTC)* le *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)*.

Efogo ya motšhelo ke bosenyi bo bogolo go swana le tlhatswo ya tšhelete. Ka tsela ye SARS e tla tšwelapele go amana le Senthara ya Bohlale bja Tšhelete (FIC), DPCI, Kgoro ya Dithokgwa, Boruahlapa le Tikologo le go go rerišana le *South African Anti-Money-Laundering Integrated Task Force (SAMLIT)*, yeo e nago le kgwerano ya praebete-setšhaba yeo nepilego go lwantšhana le bosenyi bja ditšhelete le kelelo ya tšhelete yeo e sego molaong ya go kgokaganywa le ditiragalo tša bosenyi.

Khomišinare wa SARS Mrn. Edward Kieswetter o boletše gore “Bosenyi bja maphelo a diphoofolo le kgwebo yeo e sego molaong ya dihlopha tša disenyi tša ditšhaba tša

go tsenelana ga di tšhošetše fela diphedi tša rena tšeo di tsebegago, bjale ka ditšhukudu le dikgaga eupša di na le kamego mpe go intasteri ya boeti ya Afrika Bowa yeo e abelago palo ya go feta ZAR 268 billion (4.3%) ya GDP ya ngwaga ka ngwaga gomme e hira batho ba go feta 1.1 million. Bosenyi bja tikologo le kgwebo yeo e sego molaong ya ditlabele tša tlhago bo amana kgauswi le bosenyi bja tšhelete bjale ka efogo ya motšhelo, bomenetša bja motšhelo, hlatswo ya tšhelete, kelelo ya tšhelete yeo e sego molaong, manyofonyofo, go gweba ka diritibatši, le go gweba ka batho.

“Go tsomana le ditšhukudu ka mokgwa wo o sego molaong le go gweba ka manaka a ditšhukudu ke bosenyi bja mo nageng le bja ditšhabatšhaba. Ge e sale go tloga mo mengwageng ye 10, ditšhukudu tše 9,885 di bolailwe go rapalala le Afrika, go ya ka pego ya 22 Agosetose 2022 ya *International Union for Conservation of Nature* (IUCN) go be go na le ditšhukudu tše 22,137, tše dintsho le tše ditšhweu, tšeo di tlogetšwego ka Afrika mafelelong a 2021. SARS e tla leka ka mo e ka kgonago go ya ka dipeelo tša molao wo o e dirišago go lwantšhana le digongwana tše tša bosenyi, a fetša ka go realo”

Ka letšatši la ditšhukudu, go tloga go kgothatsa gore SARS ka tirišano le ditheo tše dingwe tša tiišetšo ya molao ba šoma ka thata go boloka bohwa bjo bja bosetšhaba mola e šomana le bosenyi bja efogo ya motšhelo le go gwebaka diphoofolo tša naga le hlatswo ya tšhelete. SARS e ikopanya le ditšhabatšhaba go keteka Letšatši la Ditšhabatšhaba la Ditšhukudu.

Go hwetša tshedimošo enngwe, ikokaganye le SarsMedia@sars.gov.za.